

ENERGETYKA

CIEPLNA I ZAWODOWA

TEMAT NUMERU

Opisujemy

12 MIESIĘCY W ENERGETYCE

**Między wschodem
a zachodem** > 32

**Cyfrowe
zagrożenie** > 36

**Będziemy mieli
nowy blok...** > 56

Andrzej Sikora

prezes zarządu Instytutu Studiów Energetycznych

Fot. zasoby autora

Trudna sytuacja

Rok 2015 naznaczony jest wojną, która w swoim fundamentalizmie opiera się o surowce. Kiedy piszę te słowa¹, europejska tragedia, w której w Paryżu życie straciło 129 osób, a około 350 jest rannych, nie przechodzi bez echa dla rynków energetycznych. Jej piętno odbiło się na światowych rynkach oraz międzynarodowych cenach ropy naftowej. Główne benchmarki ropy naftowej spadały, ropa Brent w kontrakcie month ahead do 41,63\$/bbl, a ropa WTI w kontrakcie month ahead do 40,69\$/bbl. Bariera 40\$/bbl została natomiast przekroczona przez OPEC Basket Price² publikowany przez kraje członkowskie. Co ciekawe, poziom ten nie został złamany od czasu kryzysu finansowego z 2009 roku.

Węgiel na świecie

Światowe prognozy wydobycia MAE wskazują na stopniowe ograniczanie eksploatacji węgla i dynamiczny rozwój wydobycia węglowodorów (głównie gazu, przy stabilizacji wydobycia ropy naftowej). Znaczny postęp, szczególnie w zakresie technologii, widoczny jest również w obszarze OZE. Stany Zjednoczone już od 2030 roku pozostają samowystarczalne energetycznie i zmieniają fundamentalnie swój status na globalnym rynku energii – przechodząc od roli jednego z największych importerów netto surowców energetycznych do roli eksportera energii – znaczącego w przypadku gazu ziemnego, relatywnie mniejszego w przypadku węgla i ropy naftowej (produktów ropopochodnych). Z perspektywy coraz bardziej uzależniającej się od zewnętrznych dostaw gazu Unii Europejskiej jest to proces wyjątkowo korzystny, bo nie tylko ubywa bogaty konkurent, ale pojawia się wiarygodny i elastyczny dostawca najbardziej deficytowego surowca. Czy Europa będzie potrafiła z tej okazji skorzystać? Ano zobaczymy!

W Polsce ciągle nie został rozwiązany problem z węglem. I 2016 r. w mojej ocenie nie przyniesie jednoznacznych rozwiązań. Nowy rząd w swoich wypowiedziach na tematy energetyczne jest mało jednoznaczny. Opowiada się za gospodarką węglową, jest przeciwny zamykaniu kopalń (wygaszanie?).

Nowe w 2016

2016 powinien przynieść nową polską politykę energetyczną, ale z mojej perspektywy człowieka od lat będącego w obszarze szeroko pojętej energetyki – podstawowa sprawa do załatwienia to oczywiście stabilna – ponadpartyjna – polityka gospodarcza, która w Polsce nie może czekać się gospodarza, błędząc po wszystkich minister-

stwach, od Skarbu począwszy na MSZ, MSWiA czy właśnie na Ministerstwie Gospodarki, a teraz też Energii, kończąc. Nie może być dysonansów nie tylko pomiędzy ministrami w tej sprawie, ale między ugrupowaniami politycznymi. Marzy mi się ponadpartyjna polityka gospodarcza, z której wynika jasna, długofalowa polityka energetyczna – bez koniunkturalizmów i małostkowości. Polityka, gdzie będziemy w Polsce bezpiecznie oparci na swoich zasobach, ale w końcu wyjdziemy z zaścian i staniami się graczem ponadregionalnym.

Górnictwo

Sektor państwowy musi wyciągnąć wnioski z aktualnej sytuacji i zrozumieć, że już za 5-7 lat w każdej z kopalń (także w tych dziś rentownych), może wystąpić gwałtowne pogorszenie sytuacji finansowej na skutek czerpania zasobów ekonomicznie opłacalnych. Warto więc prowadzić kompleksowe analizy perspektyw funkcjonowania także PGNiG w oparciu o modelowany bilans energetyczny kraju (którego przez ostatnie lata nie można się doczekać). Bo PGNiG nie może być samodzielnie strażnikiem polskiego bezpieczeństwa energetycznego.

Pytanie o gaz

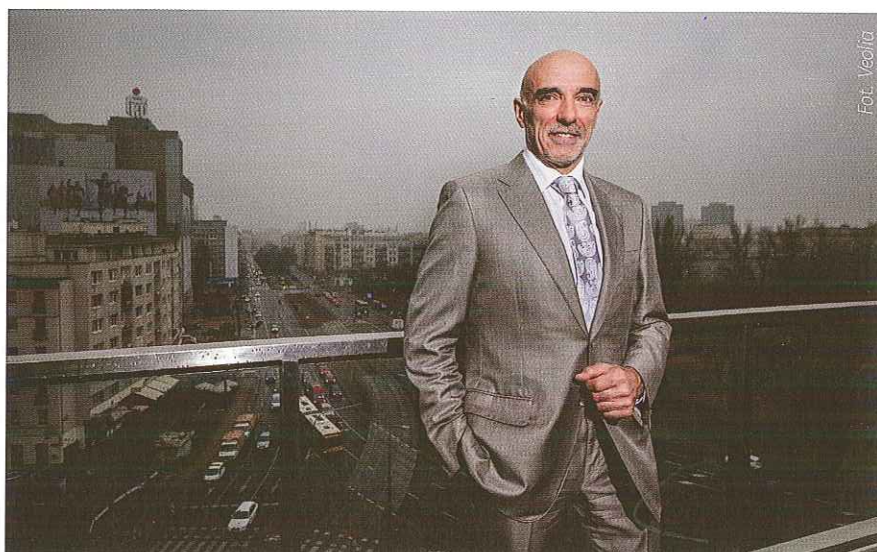
Dziś na początku pierwszego kwartału XXI wieku musimy rozstrzygnąć, czy chcemy, aby Polska mogła dysponować ogromnym „gazowym” potencjałem, dziś chcemy stwarzać podwaliny pod decyzje, które pozwolą wierzyć, że za kilkanaście, kilkadziesiąt lat będziemy posiadać znaczącą pozycję co najmniej na europejskim rynku. Jednak w perspektywie kolejnych dwóch-trzech lat wydaje się, że import LNG do Polski nie będzie miał niestety większego wpływu na polską energetykę, a ryzyka związane z jego logistyką są pomijalnie niewielkie dla energetyki. Utrzymujące się niskie

ceny ropy i gazu skutkują między innymi pogarszającą się ekonomiką części projektów wydobywania węgla w USA i Kanadzie. Wiele podmiotów finansowało projekty wydobywania ropy i gazu poprzez zadłużenie i dzisiaj ma kłopoty z jego spłatą (możliwa jest fala bankructw). Oznacza to, że wiele bardzo atrakcyjnych złóż, zarówno w fazie już produkcyjnej, jak i rozpoznawczej czy poszukiwawczej – zarówno niekonwencjonalnych (gaz łupkowy, tight oil, tight gas), jak i konwencjonalnych może być nabyta w bardzo atrakcyjnych warunkach.

LNG

Jednocześnie w USA buduje się ogromne moce skraplania (57,5 mln ton LNG w budowie, 93,5 mln ton w fazie załatwiania pozwoleń, 220 mln ton proponowanych) – część finansowana przez instytucje finansowe (fundusze typu private equity), także przez te obecne w Polsce, dziś zdecydowanie bardziej skłonne do sprzedaży części udziałów. Wniosek: możliwe będzie zakupienie 1-2 czy nawet 3 mln ton mocy skraplania i wykupienie lub wynajęcie do tego odpowiedniej floty metanowców. W ten sposób państwowy PGNiG (ale każdy kto ma głowę na karku i nie boi się podejmowania decyzji w horyzoncie dłuższym niż kolejne wybory) wszedłby w cały łańcuch wartości LNG na najbardziej atrakcyjnym i stabilnym politycznie rynku gazowym na świecie. Mądry rząd mógłby to połączyć z negocjacjami w sprawie tarczy antyrakietowej – dodatkowy element pogłębiający partnerstwo polsko-amerykańskie. Jednocześnie zapowiadane podpisanie umowy TIIP zniesie przecież wszelkie bariery administracyjne w tym zakresie.

Gérard Bourland dyrektor generalny Grupy Veolia w Polsce

Fot. Veolia

Rok dyskusji, inwestycji

Z perspektywy całej branży energetycznej rok 2015 to przede wszystkim oczekiwanie na uregulowanie sytuacji w górnictwie, nierozdzielnie związanym z energetyką jako głównym odbiorcą węgla, a także na aktualizację Polityki Energetycznej Polski 2050 i rozstrzygnięcia dotyczące przyszłego miksu energetycznego. To rok dyskusji dotyczącej bezpieczeństwa energetycznego oraz polityki klimatycznej Unii Europejskiej. 2015 to również okres znaczących inwestycji branży energetycznej w budowę i modernizację bloków energetycznych, aby dostosować polską energetykę do ograniczeń emisji zanieczyszczeń.

W tym roku czekaliśmy również na uregulowania prawne. Wprawdzie udało się uchwalić ważną ustawę o odnawialnych źródłach energii, ale dalej nie ma pewności, jak będzie wyglądał system wsparcia dla kogeneracji po roku 2018. Jest to kluczowa kwestia, ponieważ bez wiążących zobowiązań ze strony państwa trudno jest planować inwestycje w źródła kogeneracyjne. A wytwarzanie energii w wysokosprawnej kogeneracji powoduje znaczący wzrost efektywności energetycznej i pozwala na redukcję CO₂ nawet o 30%. To istotne z punktu widzenia dotrzymania przez Polskę celów klimatycznych. Ponadto, kogeneracja może się przyczynić do zwiększenia bezpieczeństwa oraz zbilansowania Polskich

Sieci Energetycznych. Narzędziem służącym do osiągnięcia tego celu mogłoby być wdrożenie rozważanego obecnie tzw. rynku mocy.

W Veolii

Dla Grupy Veolia w Polsce ten rok oznaczał zmiany organizacyjne. Od stycznia 2015 r. wszystkie spółki działają pod marką Veolia i tworzą silną grupę kompleksowo zaspokajającą potrzeby miast i gmin oraz ich społeczności w zakresie usług komunalnych – energetyki, gospodarki wodnej oraz odpadowej.

Grupa realizuje znaczący program inwestycyjny w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury produkcyjnej i dystrybucyjnej. Stale rozbudowujemy sieć ciepłowniczą w miastach, w których działamy, podłączając do niej nowe budynki oraz uczestniczymy w miejskich programach redukcji niskiej emisji. Nasze ciepłownie i elektrociepłownie są stale modernizowane po to, aby zwiększyć ich efektywność, obniżyć emisję i w pełni dostosować do zaostrożonych wymagań środowiskowych, które wejdą w życie po 2016 r. Realizujemy też szereg innowacyjnych projektów związanych z poprawą efektywności energetycznej. Mam tu na myśli przede wszystkim budowę inteligentnych sieci ciepłowniczych w Warszawie, Łodzi i Poznaniu, która zapewni większą automatyzację ich pracy, zwiększy ich efektywność i ograniczy straty ciepła.

1 Tekst powstał 20 listopada 2015 r.
2 Introduced on 16 June 2005, is currently made up of the following: Saharan Blend (Algeria), Girassol (Angola), Oriente (Ecuador), Iran Heavy (Islamic Republic of Iran), Basra Light (Iraq), Kuwait Export (Kuwait), Es Sider (Libya), Bonny Light (Nigeria), Qatar Marine (Qatar), Arab Light (Saudi Arabia), Murban (UAE) and Merey (Venezuela).